

Kurelchuk M.V.

National University Taras Shevchenko,
Institute of Postgraduate Education

AREAS OF IMPROVING RATING EVALUATIONS IN INSURANCE

Summary

The current state of the ratings formation in insurance is studied. The article emphasizes the imperfection of using ratings in the insurance industry. The analysis and systematization of the problems in the ratings formation allowed identifying major shortcomings, including the lack of balanced methods of their formation, misuse of terms, limiting risks while calculating the indicators, lack of open and accurate input information, unsystematic actions of domestic regulator on their improvement. Foreign experience of the formation of ratings of financial institutions is studied, introduction of price competition among rating agencies, competition among the methods of ratings establishment etc. , are reviewed. Based on the findings of the study the suggestions for improvement of ratings in insurance were given, namely, a clear definition of the goal of forming the rating, creation of a bank of experts to define a set of indicators to fit the existing goal and taking into account the specifics of the insurer at the regional level, rating scale differentiation, transparency and standardization of methodological approaches to building of ratings, giving up on the ranking which gives no realistic evaluation of the insurer, conducting testing of the methods of rating for large totality of the objects in dynamics, organizing broad discussions to establish consistency of the opinions of experts, managers of insurance companies, representatives of the National Committee for the Financial Services of Ukraine, other stakeholders.

Keywords: rating, re-rating, rating evaluation, ranking, insurance company, information support of ranking.

УДК 339.94:330.322(477+438)

ІНВЕСТИЦІЙНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З ПОЛЬЩЕЮ

Лазоренко Т.В., Дудик А.В.

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

У статті досліджено сучасний стан українсько-польського співробітництва в інвестиційній сфері. Проаналізовано передумови, тенденції та перспективи розвитку інвестиційного співробітництва між даними країнами. У даній роботі акцентується увага на існуванні оптимальних зон розвитку між Україною та Польщею. Аналізуються особливості інвестиційного співробітництва між двома країнами на сучасному етапі їх економічного розвитку.

Ключові слова: інвестиції, співробітництво, економічний процес, країни-інвестори, спільні підприємства, іноземні капіталовкладення.

Постановка проблеми. У сучасних умовах господарювання, Польща залишається одним із головних стратегічних партнерів України на європейському континенті, насамперед щодо підтримки її зусиль, пов'язаних із наблизенням до ЄС та можливим майбутнім членством у цьому об'єднанні. Польща – один з найважливіших торговельних партнерів України. Відносини між даними країнами характеризуються широким спектром зв'язків і надають торговельно-інвестиційне, регіональне співробітництво, технічну допомогу.

В даний час динамічно розвиваються традиційні форми міжнародних зв'язків – торгівля та інвестиційне співробітництво.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематику інвестиційного співробітництва, а також особливості розвитку аналізуються в наукових роботах таких відомих вчених, як В. Андрійчук, В. В. Борщевський, В. Будкін, О. С. Вауліна, М. Г. Вожняк, Д. Г. Лук'яненко, Н. В. Павліха, В. І. Чужиков, Н. Мікула, С. Писаренко, М. Янків та ін. Публікації цих авторів висвітлюють проблематику українсько-польського інвестиційного

співробітництва. Однак матеріал недостатньо систематизований, а отже потребує логічного узагальнення. Крім того, слід більш детально дослідити деякі аспекти українсько-польського інвестиційного співробітництва, про які йдеться у статті.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Питання створення сприятливих умов розвитку бізнес-клімату в Україні залишається одним з найактуальніших. Для досягнення таких умов потрібно встановити передумови сучасного стану і тенденцій українсько-польського інвестиційного співробітництва; проаналізувати динаміку та галузеву структуру взаємних інвестицій двох держав; окреслити можливі напрями активізації двосторонніх іноземних капіталовкладень України й Польщі.

Мета статті. Головною метою даної статті є дослідження інвестиційної співпраці України та Польщі та перспективи розвитку цього співробітництва.

Виклад основного матеріалу. Інвестиції відіграють важливу роль в економічному процесі, визначаючи загальний ріст економіки. У результаті інвестування основних засобів в економіку

Двостороннє економічне співробітництво держав

Форма співробітництва	Характеристика	Форма ідентифікації
Торгівельно-економічне співробітництво	Відповідність обсягів і структури експорту та імпорту товарів і послуг між державами інтеграційному потенціалу економік та споживчим потребам населення	Розрахунок оптимальних параметрів за визначеними критеріями оптимізації
Інвестиційне співробітництво	Відповідність обсягів і структури взаємних інвестицій інтеграційному потенціалу економік, пріоритетам економічного розвитку та якості людського капіталу кожної з держав	Експертні оцінки, розрахунок оптимальних параметрів за визначеними критеріями оптимізації
Транскордонне співробітництво	Максимізаційний вплив транскордонного співробітництва на розвиток економічного потенціалу обох держав і активізацію їх двостороннього торговельного, інвестиційного та інституційного співробітництва	Експертні оцінки, соціологічні опитування, аналітичні розрахунки
Інституційне співробітництво	Мінімізація трансакційних витрат учасників двостороннього економічного співробітництва в процесі формування тотального інституційного середовища	Експертні оцінки, соціологічні опитування, аналітичні розрахунки
Співробітництво у пріоритетних галузях	Максимізація показників економічного розвитку держав на основі активізації їх двостороннього економічного співробітництва у пріоритетних галузях	Експертні оцінки, розрахунок оптимальних параметрів за визначеними критеріями оптимізації

Джерело: розроблено авторами за даними [2]

збільшуються обсяги виробництва, зростає національний прибуток, розвиваються галузі економіки та зростає прибутковість підприємств.

Розвиток і підвищення ефективності господарювання виробничих підприємств значною мірою залежить від загальнодержавного інвестиційного потенціалу, який формується за рахунок різних фінансових джерел, у тому числі іноземних інвестицій. Під час кризового стану більшість вітчизняних підприємств та організацій, через нестачу власних інвестиційних ресурсів та значну інтернаціоналізацію виробничо-господарських систем, потребують залучення іноземних інвестицій. Останні використовуються для фінансової підтримки вітчизняних товаровиробників та інших суб'єктів господарювання, впровадження нових технологій, нарощення експортного потенціалу, структурної перебудови економіки.

Іноземне інвестування може формуватися залежно від типу інвестора, його мети та ступеня ризику, на який він готовий. Основними формами здійснення іноземних інвестицій є:

- часткова участь у підприємствах, що створюються разом з українськими юридичними і фізичними особами, чи придбання частки діючих підприємств;
- створення підприємств, що цілком належать іноземним інвесторам
- придбання інших майнових прав; в інших формах, що не заборонені законами України, у тому числі без створення юридичної особи на підставі договорів із суб'єктами господарської діяльності України.

Іноземні інвестиції можуть вкладатися в будь-які об'єкти, інвестування в які не заборонено законодавством [1].

Українсько-польські відносини нині охоплюють майже всі сфери двосторонньої взаємодії. Систему економічного співробітництва між країнами можна подати у вигляді таблиці (табл. 1), сформованої на основі виділення окремих складових.

Відносини України й Польщі різняться повнотою подій, багатоплановістю, проблемним характером становлення. Доведено, що економічні порядки, які сформовані в Україні та Польщі, за певною кількістю пунктів не відповідають один

одному, що створює численні перепони на шляху оптимізації їх економічної співпраці після вступу Польщі до ЄС. Насамперед, це відноситься до податкового законодавства, системи між-бюджетних відносин, регіональної політики, принципів регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Можна зазначити, що початок процесу залучення польських інвестицій в Україну фактично розпочався з розпаду СРСР. Проте суб'єкти господарювання остаточно почали робити свої вклади лише з 1994 р.

Таблиця 2

Прямі іноземні інвестиції з країн ЄС в економіку України

	Обсяги прямих інвестицій на 01.07.2015 (млн.дол. США)	у % до підсумку
Всього з країн ЄС-28	33154,9	100,0
Кіпр	12274,1	37,0
Німеччина	5489,0	16,6
Нідерланди	5108,0	15,4
Австрія	2354,3	7,1
Велика Британія	1953,9	5,9
Франція	1539,2	4,6
Італія	966,6	2,9
Польща	790,8	2,4
Угорщина	561,9	1,7
Люксембург	377,1	1,1
Інші країни ЄС	1740,0	5,3
Всього в Україні	42851,3	

Джерело: [3]

До основних країн-інвесторів, на які припадає більше 83% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 12274,1 млн. дол., Німеччина – 5489,0 млн. дол., Нідерланди – 5108,0 млн. дол., Російська Федерація – 2685,6 млн. дол., Австрія – 2354,3 млн. дол., Велика Британія – 1953,9 млн. дол., Франція – 1539,2 млн. дол., Італія – 966,6 млн. дол., Польща – 790,8 млн. дол., Угорщина – 561,9 млн. дол., Люксембург – 377,1 млн. дол.

Для України Республіка Польща завжди була і залишається ключовим стратегічним партнером,

Таблиця 3

Динаміка українсько-польської інвестиційної співпраці у 2005 – I півріччя 2015 рр.

За даними Держкомстату України	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	I піврч. 2015
З РП до України, млн. дол. США	224	366	670,5	694,7	864,9	935,8	875,5	916,4	845,4	831,2	790,8
З України до РП, млн. дол. США	21,3	24,2	30,1	46,9	49,4	49,1	48,2	54,2	56,4	52,6	51,3

Джерело: [4]

із яким ми розвиваємо всебічний двосторонній діалог, поглиблюємо взаємовигідну співпрацю.

Сьогоднішні українсько-польські відносини вже стали зразком для багатьох сусідніх країн у регіоні й мають усі підстави бути одним із потужних фундаментів нової Європи.

Станом на 1 липня 2015 року, обсяги польських інвестицій в Україні становили 790,8 млн. дол. США, що складає 1,8% від загального обсягу іноземних інвестицій в Україну. З початку 2015 р. польські інвестиції скоротилися на 40,4 млн. дол. США. Такий спад інвестиційних вкладень зумовлений нестабільною політичною ситуацією в країні та кризовим станом економіки.

Пік інвестицій було зафіксовано у 2010 році – на рівні 935,8 млн. дол. США. За даними Держкомстату України, за результатами 2013 року обсяги польських інвестицій в Україні зменшилися на 71,0 млн. дол. США, а за 2014 рік ще на 14,2 млн. дол. США (Рис. 1).

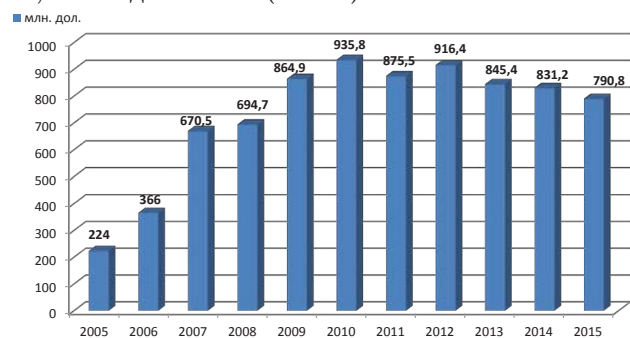

Рис. 1. Загальні обсяги польських інвестицій в Україні (2005-2015 рр., млн. дол. США)

Джерело: розроблено авторами за даними [4]

Найвагомішими польськими інвестиціями в Україні є: фабрика будівельної кераміки «Церсаніт», фабрика паркету «Барлінек», меблева фабрика «Новий Стиль», фабрика упаковки «Кен-Пак», фабрика автозапчастин «Інтер-Гроклін», фабрика металообробки «Полімекс-Мостосталь», банк «Кредобанк», «Плюс-банк», кластерне утворення «Агромісто».

За даними Державного комітету статистики України, обсяги українських інвестицій в польській економіці станом на 01.07.2015 р. склали 51,3 млн. дол. США, що становить 0,8% від загального обсягу українських інвестицій за кордоном. З початку 2015 р. українські інвестиції скоротилися на 2,1 млн. дол. США. За наявною інформацією, обсяг реальних українських інвестицій в РП, які з різних причин не зараховуються українською статистикою, перевищує 1 млрд. дол. США. У Польщі наразі діє щонайменше один десяток підприємств з українським капіталом.

Найвагомішими українськими інвестиційними проектами в РП є: металургійний комбінат «Гута Ченстохова» (інвестор – «ІСД»), суднобу-

дівельний завод «Сточне Гданське» (інвестор – «ІСД»), «Гута Покуй» (інвестор – «Приват»), завод освітлювальних приладів «Геліос» (інвестор – «Іскра»), плодoperеробний завод «Т.В.Fruit Dwikozy» (інвестор – компанія «Т.В.Fruit» (власник торговельної марки «Яблуневий дар»), Мазовецький сироварний завод «Ostrowia» (інвестор – Група компаній «Milkiland»).

Суттєвих змін у тенденціях розвитку зазнало українсько-польське інвестиційне співробітництво після входження Польщі до ЄС. Це можна пояснити поступовою підготовкою Польщі до членства в цьому об'єднанні та цілеспрямованою адаптацією польської зовнішньоекономічної політики до вимог ЄС упродовж тривалого часу [4].

Висновки та подальші перспективи розвитку. Для усунення існуючих бар'єрів та наближення українсько-польського інвестиційного співробітництва до оптимальних параметрів розвитку можна запропонувати відповідні заходи. На сучасному етапі розвитку пріоритетними будуть такі заходи:

- реалізація спільних інвестиційних проектів, орієнтованих на перехід до інноваційної моделі інвестиційного співробітництва,
- створення міждержавних інформаційних баз у сфері інвестування та високих технологій,
- реалізація сучасних науково-дослідних та навчально-освітніх програм, розбудова спільної ринкової інфраструктури, формування транскордонних

Економіка України перебуває в складній економічній ситуації, яка зберегла тенденції до погіршення у 2015 році внаслідок продовження агресивної політики Російської Федерації, окупації Криму і військових операцій на сході України.

Питання створення сприятливих умов розвитку бізнес-клімату в Україні залишається одним з найактуальніших.

З метою належної реалізації національних зовнішньополітичних і зовнішньоекономічних пріоритетів, сприяння виходу українських експортерів на зовнішні ринки, захисту їхніх економічних і торговельних інтересів за кордоном та залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України, з квітня 2013 року при МЗС функціонує Рада експортерів та інвесторів України.

З метою активізації роботи щодо розвитку та реалізації інвестиційного потенціалу України, збільшення обсягу іноземних інвестицій, підтримки пріоритетних інвестиційних проектів, поліпшення інвестиційного клімату в державі, забезпечення захисту прав інвесторів, сприяння ефективній взаємодії інвесторів з державними органами у грудні 2014 року Указом Президента України утворено Національну інвестиційну раду.

З метою пошуку дієвих механізмів залучення іноземних інвестицій в Україну Урядом держави на регулярній основі потрібно проводити бізнес-форуми за участю потенційних іноземних інвесторів.

Список літератури:

1. Закон України «Про режим іноземного інвестування» // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19.
2. Борщевський В. В. Українсько-польське економічне співробітництво в умовах євроінтеграції: монографія / В. В. Борщевський. – Львів: Аверс, 2012. – С. 321-325.
3. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Посольство України в Республіці Польща: офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://poland.mfa.gov.ua/ua/ukraine-pl/trade>

Лазоренко Т.В., Дудык А.В.

Национальный технический университет Украины «Киевский политехнический институт»

ИНВЕСТИЦИОННОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО УКРАИНЫ С ПОЛЬШЕЙ**Аннотация**

В статье исследовано современное состояние украинского – польского сотрудничества в инвестиционной сфере. Проанализированы предпосылки, тенденции и перспективы развития инвестиционного сотрудничества между данными странами. В данной работе акцентируется внимание на существовании оптимальных зон развития между Украиной и Польшей. Анализируются особенности инвестиционного сотрудничества между двумя странами на современном этапе их экономического развития.

Ключевые слова: инвестиции, сотрудничество, экономический процесс, страны-инвесторы, общие предприятия, иностранные инвестиции.

Lasorenko T.V., Dudyk A.V.

National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute»

INVESTMENT COOPERATION BETWEEN UKRAINE AND POLAND**Summary**

In the article the actual state of cooperation Ukrainian with Polish in the investment sphere. Analysed preconditions, trends and prospects of investment cooperation between these countries. This paper focuses on the existence of optimal development zone between Ukraine and Poland. Specific features of investment cooperation between the two countries at the present stage of economic development.

Keywords: investment, cooperation, economic process, country investors, joint ventures, foreign investment.

УДК 621.523

**ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ МЕТОДОМ АНАЛІЗУ ІЄРАРХІЙ
ПРО ОПТИМАЛЬНИЙ ВИБІР ІНТЕРНЕТ-МАГАЗИНУ**

Леонтьєва Н.Р.

Буковинський державний фінансово-економічний університет

В статті досліджується прийняття рішення методом аналізу ієрархій щодо оптимального вибору одного з двох Інтернет-магазинів. Для цього використовується програмне забезпечення «MPRIORITY 1.0». Також в статті вибрані і проаналізовані критерії по кожному електронному магазину. Побудовано діаграму результатів порівняння Інтернет-магазинів відносно вибраних критеріїв. Обраховано порівняльні характеристики та вибрано найкращі з критеріїв для прийняття рішення.

Ключові слова: метод аналізу ієрархій, оптимальний вибір, Інтернет-магазин, альтернатива, шкала відносної важливості.

Постановка проблеми. У всіх сферах людської діяльності завжди постає проблема вибору при прийнятті будь-якого рішення. Люди повинні приймати рішення в будь-якому місці і в будь-який час. При прийнятті рішення часто виникають ситуації, коли доводиться розглядати безліч альтернатив. Тому при цьому виникає багато труднощів, одна з яких – це необхідність здійснити

вибір кращого варіанту, кращої альтернативи, дії в умовах невизначеності. У таких ситуаціях потрібно порівняти позитивні та негативні варіанти рішень, оцінити їх за різними критеріями. Для їх подолання розроблені наукові методи, здатні допомогти вибрати найкращий варіант рішення.

Прийняте рішення має бути найкращим із представлених альтернатив, однак розглянути